

um breyting á lögum um tekjuskatt og eignarskatt, nr. 90/1965.

Flm.: Þórarinn Þórarinsson, Halldór E. Sigurðsson, Jón Skaftason,  
Vilhjálmur Hjálmarsson, Eysteinn Jónsson.

### 1. gr.

53. gr. laganna orðist svo:

Nú breytist framfærsluvísitala til hækkunar eða lækkunar frá því, sem hún var að meðaltali árið 1964, og skal þá hækka eða lækka þær fjárhæðir, sem um ræðir í 4. gr., A-lið 13. gr. og 16. gr., svo og þrepin í skattstiga þeim, sem um ræðir í 25. gr., í réttu hlutfalli við það.

### 2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

### Greinargerð.

Á Alþingi 1953 heitti þáv. fjármálaráðherra, Eysteinn Jónsson, sér fyrir því, að það ákvæði var sett í lögum um tekju- og eignarskatt, að tekjutölur skattstiga skyldu breytast til hækkunar eða lækkunar í samræmi við kaupgjaldsvísitölu. Laun höfðu þá hækkað vegna dýrtíðaruppbóta og skattgreiðendur því orðið að greiða hækkandi skatta án samræmis við hækkun rauntekna. Þótti því rétt og nauðsynlegt að veita skattgreiðendum þá tryggingu, er fólst í setningu umrædds lagaákvæðis.

Þetta ákvæði hélzt óbreytt í lögum til 1960, er „viðreisnar“-stjórnin felldi það niður við breytingu, sem hún gerði á skattalöggjöfinni. Sagt var, að tilgangur þeirrar skattabreytingar væri m. a. sá að „fella niður tekjuskatt á almennum launatekjum“. Þetta fór þó á þann veg, m. a. vegna þess, að umrætt ákvæði var felld niður, að skattgreiðslur hækkuðu stöðugt næstu árin sökum vaxandi dýrtíðaruppbóta, án þess að rauntekjur ykjust nokkuð tilsvarendi. Þetta varð sérstaklega eftirminnilegt sumarið 1964, þegar gengið var svo nærri skattgreiðendum, að efnahagsráðgjafar ríkisstjórnarinnar lögðu til, að þeim yrðu veitt sérstök lán til greiðslu á sköttum. Ríkisstjórnin var því tilneydd að gera nýja breytingu á skattalögum um vorið 1965, þar sem ýmsir frádrættir voru auknir og jafnframt sett í lögum það ákvæði, að frádrættir og skattstigar skyldu hækka eða lækka „í samræmi við skattvísitölu, sem ákveðin er af fjármálaráðherra, í fyrsta sinn árið 1966, að fengnum tillögum kauplagsnefndar, hagstofustjóra og ríkisskattstjóra“.

Framkvæmd þessa lagaákvæðis hefur orðið á þann veg, að við álagningu skatta á árinu 1966, þegar lagt var á tekjur ársins 1965, var notuð skattvísitala, sem var 112.5 stig, en á árinu 1967, þegar lagt var á tekjur ársins 1966, var notuð skattvísitala, sem var 129 stig. Sú tala hefur haldizt óbreytt síðan og því verið notuð við útreikning skatta á árunum 1968 og 1969. Hinar miklu verðhækkanir, sem hafa hlotizt af gengisfellingunum 1967 og 1968, hafa því ekki haft nein áhrif á skattvísitöluna. Frádrættir og skattstigar hafa haldizt óbreyttir síðan fyrri hluta árs 1967, þótt kaupgjald hafi hækkað verulega á þessum tíma vegna dýrtíðaruppbóta, sem þó hafa verið ófullnægjandi. Hér hefur því aftur sótt í sama horf og á árunum 1960—'64, að skattgreiðslur hafa farið síhækkandi vegna dýrtíðaruppbóta, þótt rauntekjur hafi staðið í stað og í mörgum tilfellum lækkað. Í fjölmörgum tilfellum lenda því raunverulegir lágtækjumenn í hæsta skattstiga af þessum ástæðum.

Þrátt fyrir þá reynslu, sem hér blasir við, virðist það síður en svo ætlun ríkisstjórnarinnar að hverfa frá þessari öfugþróun. Samkvæmt greinargerð þeirri, sem fylgir fjárlagafrumvarpinu, er gert ráð fyrir því, að einstaklingar greiði 82.4 millj. kr. meira í tekjuskatt á næsta ári en í ár. Þessi ráðgerða hækkun byggist fyrst og fremst á því, að tekjur launafólks hafa hækkað á þessu ári í krónutölu vegna dýrtíðaruppbóta, en um aukningu rauntekna hefur yfirleitt ekki verið að ræða hjá almenningi, heldur hið gagnstæða.

Með þessu frumvarpi er stefnt að því að bæta nokkuð úr því ranglæti, sem hér hefur skapast. Lagt er til, að skattvísitalan verði látin fylgja framfærsluvísitölunni og miðað við meðaltal hennar 1964, en skattstigar laganna eru miðaðir við tekjur þess árs. Framfærsluvísitalan mun hafa hækkað um 76% síðan 1964, ef tekið er meðaltal þess árs. Ef skattvísitalan yrði 176 stig, mundi það hafa þau áhrif, að frádráttur einstaklings samkv. 16. gr. skattalaganna hækkaði úr 103 200 kr. í 140 800 kr., frádráttur hjóna úr 144 500 kr. í 197 100 kr. og frádráttur fyrir barn úr 20 700 kr. í 28 100 kr. Þá hækka jafnframt þrepin í skattstigum og lengist milli þeirra.

Þótt hér sé um nokkra lagfæringu að ræða, er hún hvergi nærri fullnægjandi. Ýmsar aðrar breytingar þyrfti að gera á skattalögum. En ekki þykir hyggilegt að ganga lengra að sinni, í von um, að samkomulag náist við flokka ríkisstjórnarinnar um efni þessa frv.